

hed med udstedelse af tilsagn er indstillet og antagelig først vil kunne genoptages i finansåret 1965-66.

Af de ydede lån er der i renter svaret i alt 910.107 kr., hvilket beløb ikke tilskrives fonden, men er taget til indtægt for statskassen.

I den tid, låneordningen har bestået, er der ydet eller givet tilsagn om lån til private købmænd i 346 tilfælde til et samlet beløb af 8.179.000 kr., medens 76 brugsforeninger har fået lån eller tilsagn om lån til et samlet beløb af 3.333.000 kr.

I henhold til de i handelsministeriets bekendtgørelse nr. 85 af 31. marts 1953 fastsatte regler for låneordningens administration tages der ved ydelsen af lånene hensyn til, om ansøgeren må anses at have behov for det ansøgte lån, og om han kan antages at have de fornødne faglige kvalifikationer. Lån til omdannelse af butikker forudsætter, at butikken er af en sådan størrelse, at indretning til selvbetjening må anses for rimelig.

Det er en forudsætning for de ydede lån, at væsentlige økonomiske fordele, der opnås i kraft af lånene, på passende måde kommer forbrugerne til gode, og at låntagerne ikke indgår aftaler, der er i strid hermed. Lånene ydes på indtil 5 år og forrentes med 5 pct. p. a.

Til at afgive indstilling om lån til det omhandlede formål er der nedsat et udvalg bestående af repræsentanter for forbrugerne, den private og den kooperative handels organisationer, finansministeriet samt handelsministeriet.

Navnlig i de seneste år har der vist sig en stærkt øget efterspørgsel efter lån og større enkelte lån end hidtil af fondens midler.

Allerede indgåede andragender, som det ikke er muligt at imødekomme med lånetilsagn, beløber sig til i alt ca. 1.250.000 kr. På baggrund af den stedfundne udvikling må tilgangen af nye andragender i finansåret 1964-65 skønnes at svare til et lånebehov på ikke under 2 mill. kr.

Jeg skal i denne forbindelse henvise til, at handelsministeriet fra De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark har modtaget en henvendelse, hvori man indtrængende henstiller, at der søges tilvejebragt yderligere midler til udlån til modernisering og rationalisering af detailbutikker inden for levnedsmiddelhandelen, idet den nugældende låneordning ikke giver mulighed for i fornødent omfang at gennemføre finansieringen af det program, der indenfor købmandsforeningernes medlemskreds er lagt for en modernisering af handelen.

I sin henvendelse har De samvirkende Købmandsforeninger overfor ministeriet oplyst, at købmandsforeningerne har oprettet 2 finansieringsinstitutter, hvoraf det ene kautionerer for lån til almindeligt moderniseringsarbejde og forretningers overtagelse, medens det andet har til opgave at kautionere for lån til nye store fødevarerforretninger, de såkaldte supermarkeder. Sidstnævnte institut blev etableret i 1961, og det var et led i aftalerne med bankerne, at der af instituttet måtte ydes kaution for banklån på maksimalt 350.000 kr. Grænsen for sådanne banklån, der kommer ind efter størst muligt Marshall-lån, er senere blevet hævet til 500.000 kr. Gennemsnitstypen af supermarkeder er vokset bl. a. også som følge af, at der i dag til en moderne købmandsforretning hører en slagterafdeling, hvilket bevirker, at de samlede investeringer i en sådan forretning ofte andrager 800.000-900.000 kr. Da lånene fortrinsvis ydes til yngre, dygtige folk, vil den egenkapital, der rådes over, sjældent beløbe sig til mere end 75.000-100.000 kr., og da man ikke anser det for ønskværdigt, at en købmand gennem store varekreditter bliver afhængig af enkelte leverandører, vil det i de fleste tilfælde være nødvendigt at opnå et Marshall-lån på 150.000 kr. for at kunne gennemføre finansieringen.

Jeg må finde det uheldigt, om fonden nu indtil videre må indstille sin virksomhed med udstedelse af lånetilsagn, navnlig i betragtning af, at detailhandelen og dens organisationer i ikke ringe grad har disponeret ud fra forudsætningen om, at opnåelse af lån fra fonden var mulig. Hertil kommer, at det er låneudvalgets og handelsministeriets umiddelbare indtryk, at ændringerne i detailhandelens struktur, ikke